

Blog van Linda Vreeswijk over haar leerproces als Polteq-trainer door training te geven aan mensen met een autismespectrumstoornis of Niet Aangeboren Hersenletsel

Het mooie aan het geven van trainingen bij Polteq is niet alleen de inhoudelijke diversiteit van de trainingen, maar zeker ook de verscheidenheid aan (doel)groepen deelnemers. Extra mooi is het dan ook wanneer je wordt gevraagd om de testtraining ISTQB Foundation te geven aan een groep developers met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Als kersverse Polteq-trainer reisde ik vorig jaar in april en november twee keer af naar Groningen. De eerste groep developers voor wie ik de training verzorgde, vormde samen een developmentteam dat bij een klant was ingezet. Een uniek team bestaande uit teamleden met allemaal een vorm van autisme. Na de mooie ervaring met de eerste groep, ging ik in november in Groningen opnieuw aan de slag met een bijzondere groep. Dit keer was het een gemengde groep, zowel mensen met een stoornis in het autismespectrum als mensen zonder. Tijdens deze training was het voor mij zeker niet altijd duidelijk wie wel autisme had en wie niet, maar wat maakt dat eigenlijk uit?

Wat maakt het werken met autistische personen anders?

Voor mensen met een stoornis in het autisme spectrum is rust en regelmaat ook in een training extra belangrijk. Ik zorg er dan ook voor dat we niet langer dan een uur achter elkaar aan het werk zijn. De lunchpauzes zijn op vaste tijden en de lengte van de trainingdagen is korter dan gebruikelijk. Ik kom altijd terug op gemaakte afspraken en probeer me zo goed mogelijk te verplaatsen in de belevingswereld van de cursisten in de groep. Als ik langere tijd met een speciale doelgroep werk, houd ik er rekening mee dat niet iedereen elke dag of elk moment van de training aanwezig is. Het komt bij deze groep namelijk vaker voor dat iemand een time-out nodig heeft en even de les uit loopt of gaat staan. Ook komt het voor dat de spanning voor het volgen van een training zo hoog oploopt bij de deelnemer, dat hij of zij ziek wordt en een hele dag mist. Ik signaleer wat er in de groep gebeurt, maar ga vooral rustig verder met mijn verhaal, ervan uitgaande dat de deelnemer op zijn of haar moment weer terugkeert en aanhaakt. Als er extra aandacht nodig is om vragen te beantwoorden of kort bij te praten dan is die ruimte er uiteraard.

Tijdens de trainingen

Tijdens mijn eerste training in Groningen ontstond een nieuwe uitdaging voor mij op het moment dat we met een oefening over equivalentieklassen en grenswaarden aan de slag gingen. Ik merkte dat het vooral voor mensen met autisme lastig is om met de praktische oefeningen aan de slag te gaan. Ze lezen de teksten van de oefeningen door en nemen alles heel letterlijk zoals het er staat. Zo staat er bijvoorbeeld in een oefening dat er belasting berekend wordt voor auto's met een prijs tot €20.000. Bij auto's met een prijs vanaf €20.000 vindt er een andere berekening plaats. Maar hoe ziet de berekening eruit als de auto precies €20.000 kost? Het duurde de eerste keer dan ook even voor ik het issue helder had en het probleem kon oplossen door wat extra uitleg. Ook in een latere “normale” groep kreeg ik deze vraag. Waar een “normale” groep na een kort antwoord op de vraag direct verder kan met de oefening, duurt het voor een “autist” langer om de extra uitleg te begrijpen en te verwerken voor ze met de oefening verder kunnen. In de praktijk zullen zij hier vaker tegenaan lopen. Ik leerde de groep dat ze vooral wél hun vragen moeten stellen, ook al is ze aangeleerd om niet alles te letterlijk te nemen om maar niet lastig te zijn door over elke gemaakte fout te vallen.

Voor het beste leereffect zijn veel van de oefeningen in onze trainingen gericht op samenwerking. Bij mijn eerste groep in Groningen kwam ik erachter dat samenwerking voor een “autist” minder vaak vanzelfsprekend is. Waar de ene groep de opdracht in goede harmonie uitvoerde, moest ik de andere groep flink bijsturen in het groepsproces omdat er niet of nauwelijks naar elkaar werd geluisterd.

Leren als trainer

Kortom, of ik nu werk met autisten of niet, in elke groep loop ik tegen onverwachte vragen of verrassende probleempjes aan. De kunst voor een trainer is om de groep altijd goed in de gaten te houden: hoe reageert elk individu tijdens de training? Ik stel om deze reden altijd controlevragen om te checken of mijn verhaal goed overkomt. Ook leer ik steeds beter om in te spelen op de situatie en vooral rust naar de groep toe uit te stralen en mezelf in de ander te verplaatsen.

En vergeet niet: de trainer is naast een professional een mens die op zijn of haar beurt weer veel leert van de groep tegenover hem, hoe de samenstelling ook is.